

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvtiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De capite libri, in principio creauit deus cœlu[m] et terra[m], qualis ibi sit
absco[n]sio huius thesauri, & q[uo]d filius principiu[m] sit sicut ipsi dixit,
ego principium qui & loquor uobis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

III. RUPER. ABBA. DE GLORI. TRINI.

Ex his omnibus iste thesaurus absconditus est, & ut manifestius dicā, ex istis operibus dei sancta uetus scriptura cōscripta est, & in singulis horū sanctae trinitatis cooperationem nō defuisse certū est, & hoc p̄senti opere demonstrandū est. Quod cū demonstratū fuerit, subsequetur opus clarissimū dominicæ incarnationis, passionis, resurrectiōis, arq; ascēsionis, & adūetus paracleti spūs sancti, q̄ uidelicet opus nostra qualicūq; uelquantulacū q̄ declamatione tanto liberius tātoq; uehemētius p̄sonare poterit in gloria sancte trinitatis quā ab hinc prædicatiōe publica per totū mundū ccepit annūciari, quāto pluribus corroborata fuerit testimonij ex dictis seu rebus gestis p̄cedentī aetatu seculi. Igitur ab initio creature iam nunc exordiamur cursum suscepit operis.

De capite libri, in principio creauit deus cœlū & terram, qualis ibi sit abscon-
sio huius thesauri, & quod filius principium sit, sicut ipse dixit, ego primū
cipium qui & loquor vobis. Cap. V.

Gen. 1.

In capite libri, testimo-
niū de trinita-
te.

March. 11.

Iohan. 8.

Vergi. 6. lib.
Aeneidos,

Iohan. 8.

Psalm. 39.

Ois scriptura
sacra unus est
liber.

Eccle. 12.

Gene. 1.

Exodi. 34.

Hebræ. 2.

Chrs. ēprinci-
pī, q̄a ppter
ipm & p̄ ipm
sunt omnia.

Cōs scriptura
sancta p̄p-
ter hominē ē.

N principio creauit deus cœlū terrā: Terra aut̄ erat inanis & uacua, & tenebre erant sup faciē abyssi, & spūs dei serebatur sup aquas. Ecce qualis absconditū thesauri. Nō nos pigeat, necq; fastidiū cuiquā pariat frequentatio hæc nominū isto thesauri & absconsionis eius. In inuentiōe gaudiū est, & gaudiū circa inuentum discurrens libenter eadē repetit: facit em̄ loq ex abundātia cordis. Ecce ergo qualis abs-
confio. Cū sanctæ scripturæ spūs in isto capite libri sancta trinitate uelit intelligi, unā tan-
tumodo p̄sonā paruo lubtegens uelamine, faciem eiusdē trinitatis sapientibus & pruden-
tibus abscondit, reuelaturus ēā paruulis. Quo sub uelamine, quā personā abscondit? Nimi-
rū personā filii, sub uelamine nominis principij. Sapientes quippe & prudētes, id est sup
bi, qualitātē quidā dicebant eidē incarnato filio dei, tu q̄s es in hoc dicto in principio creauit
nihil aliud inuenierunt aut inuenire uoluerunt, quā ac si diceretur, primo uel primitus cre-
auit, quo sensu & poeta ethnicus, licet insignis, dicere potuit. Principio cœlū, terrā, cam-
posq; liquetes, lucentēq; globū lunæ titaniāq; astra, Spūs intus alit. At ille paruulus atten-
dens qui eū erant audituri, interrogatibus ut iā dictū est: tu quis es: principiū (ait) qui & lo-
quor uobis. Hoc dicens, nimirū locū istū, caput istud sanctæ scripturæ retexit: ita ut nō du-
bites, eū te uelle simul agnoscere illud quocq; quod in psalmo dicit ipse. In capite libri scri-
ptū est de me. Quod est em̄ caput libri, nisi hōc initiu om̄ niū scriptura & ueritatis? Om̄
nis quippe scriptura sacra, scriptura canonica, unus liber est, quia ad unū tendit, & ab uno
deo profecta, uno eodēq; spū conscripta est. Econtra scripta omnia quæcūq; nō uenient
ex eodē spū ueritatis, plures sunt libri. Propterea sapiens Ecclesiastes dicit. Faciendi plus
res libros nullus est finis, Igitur in principio creauit deus cœlū & terrā, & spū dei sereba-
tur sup aquas: splendidū caput libri gloriā p̄dicat sanctæ trinitatis. Fugiant q̄ oderunt eū à
facie ista, sicut fugiebat tunc & accedere timebat Israhel carnalis, quando ex colloca-
tione deispandida facta est facies Moysi.

Quā ob causam filii sūmē verbum dei principiū decuerit nuncupari. Cap. VI.

Viam aut̄ ob causam filii dei, verbū dei, principiū decuit nuncupari? Nimirū
quia omnia p̄ ipsum facta sunt. Verū tamen adhuc pro causa p̄senti pagi di-
ctū est. Nā non solū p̄ ipsum, uerū etiā propter ipsum omnia facta sunt. Sic em̄
ap̄lus dicit. Dicebat em̄ eū, propter quē omnia, & p̄ quē omnia, q̄ multos filios
in gloriā adduxerat, autore salutis eō p̄ passionē cōsummari. Hæc est causa uera, causa
digna tanti huius nominis, scilicet principij, quia ipse est, propter quē omnia, & p̄ quē om-
nia: ipse (inquit) est omnis creaturæ principalis & efficiens causa. Dicit aliquis. Et deus pa-
ter, nōne principiū est? Plane principiū pater, principiū filius, principiū spū sanctus. Ve-
rū tamen nō tria principia, sed unū principiū: sicut nō tres dī, sed unus est deus. Cur ergo
in isto capite libri, solā filiā p̄sonā, inspirator sanctæ scripturæ, spū dei, principiū nuncupa-
re uoluit? Ad hæc inquit. Omnis iste liber, omnis sancta scriptura, cuius caput hoc est. In
principio creauit deus cœlū & terrā, cui creaturæ uel propter quā scriptus est creaturam.
Nimirū propter creaturam humanam, ad instructionem creaturæ humanæ sancta scri-
ptura condita est. Huic creaturæ fine dubio una hæc persona, filius dei, triplici modo p̄pri-
cipium est. Duobus modis tam angelicæ q̄ humanæ creaturæ principium est, uidelicet &

guia &